

Recomanacions per a la prevenció i el control del mosquit comú (*Culex pipiens*)

El mosquit comú (*Culex pipiens*) és un mosquit autòcton de Catalunya i d'Europa. Se'l reconeix pel seu color marronós-groguenc, sense un patró destacat de dibuix, tot i que té unes bandes clares a l'extrem proximal de cada segment de l'abdomen. El mosquit adult fa, aproximadament, entre 0,5 i 1 cm.

Té la capacitat d'actuar com a vector d'algunes malalties i en concret de la causada pel virus del Nil occidental.

Igual que en altres espècies —com, per exemple, el mosquit tigre—, es pot desenvolupar en qualsevol recipient que contingui aigua estancada durant uns set dies, però també en espais de diferents dimensions —com ara cambres sanitàries d'edificis, canals o espais oberts inundables. Les aigües contaminades amb matèria orgànica n'afavoreixen molt el creixement.

Les femelles, un cop realitzada la còpula, busquen activament animals, inclosos els humans, per picar-los i aconseguir sang i així poder fer una posta d'ous que depositen sempre sobre la superfície de l'aigua estancada en forma de barquetes anomenades "navícules" (100-200 ous per navícula). No posen els ous en aigües en moviment i, per tant, no trobarem mosquits en aigües corrents. Les femelles piquen tant dins com fora de les cases, però ho fan de nit, entre la posta i la sortida de sol.

El clima, i especialment la temperatura, són els factors que condicionen el cicle vital del mosquit. A Catalunya poden estar actius des de començaments d'abril fins a principis de novembre tot i que, en funció de la temperatura ambiental, aquest període pot variar.

Quan arriba l'hivern i baixa la temperatura, els ous, les larves i la majoria dels mosquits adults es moren encara que unes poques femelles són capaces d'hivernar i arribar fins a la següent temporada.

El radi de vol i d'acció del mosquit comú adult és de pocs centenars de metres, per la qual cosa és molt probable que es trobi a prop del lloc de cria. Tot i això, gràcies al transport passiu pel vent o per l'estada a l'interior de vehicles es pot desplaçar a més distància.

Mesures preventives

La prevenció és el millor mètode per al control d'aquest mosquit.

La manera més efectiva de frenar la proliferació del mosquit és evitar que les larves es desenvolupin en els seus focus de cria potencials. Si l'aigua on creixen s'evapora o s'elimina, les larves i pupes moren sense poder arribar a desenvolupar el mosquit adult.

Per això, és important evitar mantenir recipients amb aigua estancada durant més de set dies i evitar que els grans focus de cria com ara canals de rec de terra, valls de desguàs o espais

oberts inundables rebin abocaments d'aigua descontrolats, especialment si estan contaminats amb matèria orgànica.

Les principals recomanacions per prevenir la proliferació dels mosquits són les següents:

- Objectes i contenidors de mitjanes o petites dimensions on es pugui acumular aigua (bidons, galledes, gerros, etc.): cal buidar-los com a mínim un cop per setmana, posar-los sota cobert per evitar que s'inundin, capgirar-los i/o tapar-los o cobrir-los amb tela mosquitera amb una malla de 2 mm de mida màxima.
- Abeuradors d'animals i safareigs: cal renovar-ne l'aigua almenys un cop cada setmana.
- Piscines: cal conservar-les en bon estat de manteniment i retirar-ne diàriament les fulles i altres restes orgàniques de la làmina d'aigua i també dels *skimmers*. Quan les piscines estiguin buides, s'han de mantenir eixutes del tot. En el cas de piscines plenes d'aigua, s'han de mantenir en condicions higièniques i sanitàries adequades mitjançant els tractaments de l'aigua adequats per evitar la proliferació de larves de mosquits.
- Canaleres de recol·lecció d'aigua i embornals: les canaleres de recol·lecció de l'aigua de les teulades s'han de mantenir netes de restes vegetals. Així mateix, s'ha de fer un bon manteniment dels embornals dels patis.
- Forats i depressions del terra: cal evitar l'existència de forats i depressions al terra on s'hi pugui acumular aigua, i evitar l'acumulació d'aigua als forats dels arbres. Aquests forats es poden dessecar o tapar amb sorra o algun altre material inert per evitar l'entrada d'aigua.
- Canonades dels edificis i subsòls: cal evitar les pèrdues d'aigua de les canonades dels edificis i extreure l'aigua que es pugui acumular en els subsòls per la perforació de la capa freàtica o per altres raons.
- Canals de terra, valls i rieres: en el cas que no tinguin un ús habitual amb flux d'aigua, caldrà evitar abocaments incontrolats que comportin inundacions artificials i contaminació amb matèria orgànica.
- Camps abandonats o de dall, solars o arbredes amb finalitat d'explotació: cal evitar-ne la inundació accidental o volguda, ja sigui per a producció d'herba o per a la producció de fusta en el cas d'arbredes, i que l'aigua es mantingui més de set dies, especialment entre els mesos d'abril i novembre.
- Basses de rec: cal fer-ne un bon manteniment i, si aquestes estan en desús i no es poden buidar, cal evitar-ne la contaminació per matèria orgànica.
- Estanys i basses naturals: cal que estiguin en condicions que no suposin un focus de cria per a aquests mosquits i per tant cal evitar els abocaments incontrolats d'aigua amb forta càrrega de matèria orgànica.

Recomanacions per evitar les picades

A partir de la posta de sol és recomanable portar roba de màniga llarga, pantalons llargs i mitjons.

Cal evitar l'entrada del mosquit als edificis mitjançant la instal·lació de tela mosquitera a les finestres, portes i altres obertures per tal que n'impedeixi el pas.

Si s'opta per l'ús d'un repel·lent per a la pell, cal tenir en compte una sèrie de consells. Es pot trobar informació al respecte a l'enllaç següent:

<https://medicaments.gencat.cat/ca/ciutadania/informacio-i-consells/prevencio/repel-lents-d-insectes/>

En el cas de picades, cal seguir una sèrie de recomanacions que es poden consultar a l'enllaç següent:

<https://medicaments.gencat.cat/ca/ciutadania/tractaments/picades-insectes-aracnids-altres/>